

ВІДДІЛ ЗОВНІШНІХ ЦЕРКОВНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
Московського Патріархату

Митрополит Іларіон: Покаяння - це шлях людини до Бога

17 березня 2021 року, в середу першої седмиці Великого посту, голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополит Волоколамський Іларіон звершив Велике повечір'я з читанням Великого покаянного канону преподобного Андрія Критського в московському храмі на честь ікони Божої Матері "Всіх скорботних Радість", що на Великій Ординці.

Владиці співслужили клірики храму.

Після читання канону митрополит Іларіон звернувся до присутніх з архіпастирським словом:

"В ім'я Отця і Сина і Святого Духа!

"Покайтеся, бо наблизилося Царство Небесне" (Мф.4,17) - з цих слів почалася проповідь на землі Господа нашого Ісуса Христа. І вся євангельська історія розкриває нам таїнство покаяння, яке відбувалося з багатьма людьми, які зустріли Христа на своєму життєвому шляху. Ми бачимо, як перетворювалися душі людей після зустрічі з Господом Ісусом Христом, як зцілювалися їх тілесні недуги, і разом з фізичним зціленням відбувалося і зцілення духовне. З вуст Господа Ісуса Христа ми чуємо навчання та притчі, які розкривають для нас сенс покаяння.

Протягом кількох тижнів, що передують Великому посту, ми слухали недільні євангельські читання, які присвячені покаянню. В останню неділю підготовки до Великого посту під час богослужіння ми чули євангельське читання про Закхея - людину, яка була занадто малою на зріст. Закхей, начальник митників, дуже хотів побачити Ісуса Христа, який проходив повз, і заліз для цього на дерево. Господь побачив Закхея і сказав: "Закхее! зійди скоріше, тому що сьогодні потрібно Мені бути у тебе в домі"(Лк. 19,5). І Закхей, переповнений радістю від того, що Господь завітав у його дім, вигукнув: "Господи! половину маєтку свого я віддам убогим, і, якщо кого чим скривдив, верну вчетверо" (Лк. 19,8).

Це один з прикладів покаяння, який наводить нам Свята Церква. Людина, зустрівшись з Господом обличчям до обличчя, переглянула своє життя, свої цінносні орієнтири, і вирішила, що вона не буде жити, як раніше, але стане ділитися з близькими, допомагати бідним. Вона намагатиметься віддати всім, кого скривдила, і не просто віддати словами, але і справами - відшкодує їм вчетверо той збиток, який був завданий, щоби вони не тримали у собі образу.

В євангельській притчі про митаря і фарисея перед нами постає інший приклад покаяння. Людина прийшла до храму і не знайшла у собі ніяких чеснот, за які вона могла би подякувати Богові,

подібно фарисеєві. Митар стояв вдалині, не сміючи наблизитися до вітвара, бив себе в груди та казав: "Боже! Будь милостивий до мене грішника!" (Лк. 18, 13).

На третю неділю, яка готує нас до Великого посту, ми чули читання притчі про блудного сина, який є образом покаяння для кожного з нас.

У цій притчі Господь описав життя людини, яка вирішила, що вона в змозі прожити без Бога. Молодший син, отримавши свою частину батьківського майна, пішов у далеку країну, де витратив все, що мав. Покинутий та зацькований він згадує про батька, що в домі батька його навіть слуги мають що поїсти та попиту, тоді як він у далекій країні вмирає з голоду. І він збирається у дальню дорогу, повертається до свого батька, не розраховуючи, що буде відновлений в синівській гідності, але сподіваючись, що його приймуть у цьому домі хоча б у число найманців, і він зможе вгамувати свій фізичний голод. Але те, що відбувається потім, перевершує всі очікування молодшого сина, тому що його батько приймає його так, ніби нічого між ними не сталося, і він не витратив батьківське багатство. Батько пробачає сина, не говорячи йому жодного слова докори, і відновлює того, хто повернувся, в синівській гідності.

Все Святе Євангеліє наповнене такими прикладами покаяння - вони відбувалися і в реальному житті, і лунали в повчаннях та притчах Господа Ісуса Христа. Євангеліє є для нас школою покаяння, тому що в кожному з євангельських образів ми можемо побачити власне відображення і те, як переломлюються євангельські істини в нашому досвіді.

Покаяння - це шлях людини до Бога. І Бог не лишається байдужим по відношенню до нас. Він чекає на нас, і виходить нам назустріч. Тобто ми - Бог та людина - йдемо назустріч один одному. Людина розкриває своє серце Богові, і Господь наповнює її серце Своєю благодаттю. А коли людина лишається закритою по відношенню до Бога або коли гріх затьмарює її серце, тоді Господь стукає, але людина не відчиняє. Бог хоче увійти, але людина Його не впускає. Бог хоче бути поруч з людиною, але та Його відштовхує.

Таке відбувається з багатьма людьми, у тому числі і з віруючими. І не випадково Церква встановила для нас цей період духовної весни - час покаяння, щоби ми задумалися про своє життя, вдивилися в глибину нашого серця, дослідили себе, звірили наші вчинки з євангельськими заповідями і спробували виправити своє життя, як його виправив митар Закхей, коли Спаситель прийшов в його дім.

Господь завжди готовий не тільки прийти в наш дім, але і мешкати в ньому. Господь завжди пропонує нам Самого Себе в Божественній літургії, щоби ми причащалися Його Пречистого Тіла і Його Чесної Крові. Господь не вимагає від нас надприродних подвигів, Він лише чекає, коли ми відкриємо Йому своє серце. Він чекає нашого щирого та щиросердного каяття у своїх гріхах, щоби ми не сподівалися на свої сили, але просили Його благодаті для виправлення та покаяння.

Будемо читати євангельські оповідання, притчі і навчання Господа Ісуса Христа і черпати з Євангелія натхнення, яке необхідне кожному з нас на шляху покаяння.

Амінь".